

Riktlinjer för VFU 2 - verksamhetsförlagd utbildning i *Ledarskap och lärande.*

Poäng: 3 hp VFU inom ramen för den utbildningsvetenskapliga kärnan.

Kurs: Ledarskap och lärande för årskurs F-3 (15hp).

Kursplan: UV4046, VT 2025

VFU-period: v. 20–21

VFU-ansvarig: Helen Salinas

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att förankra lärarutbildningen i konkreta och praktiska erfarenheter av undervisning och lärande. Målet är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen, mellan teori och praktik. Reflektionen och diskussionen tillsammans med lärarna i verksamheterna är viktiga komponenter för att studenterna ska kunna sätta sig in i och förstå komplexiteten i läraryrket.

VFU-guiden

Välkommen till VFU-delen i *Ledarskap och lärande*!

I en VFU-period knyts kursens teoretiska perspektiv samman med den praktiska utbildningen på din övningsskola. Under denna VFU är fokusområdet ledarskap, didaktik och lärande och du ska nu träna på att praktisera det som du läst om i teorin, med fokus på att leda och undervisa elever. I kursplanen anges att du med grund i ledarskaps- och didaktiska teorier ska utveckla ett relationellt, situationsanpassat och strukturellt ledarskap, liksom din kommunikationsförmåga. Du ska även utveckla dina kunskaper om och färdigheter i att planera och genomföra undervisning, samt reflektera över såväl ledarskap som planering och undervisning. Se de specifika kursmålen i längre fram i dokumentet och ta också fram progressionsmatrisen för att kunna visualisera din progression.

Läs igenom VFU-guiden. Du som student ansvarar för att ha med dig VFU-uppgifter, bedömningsrapport och ditt personliga mål till din handledare. Du visar också dina tidigare omdömen för VFU-handledaren. Du ska undervisa så mycket som möjligt. Träna och utmana dig själv, och inte minst, våga misslyckas för att kunna utveckla din undervisningsförmåga.

Inför och under VFU

Under en av VI-dagarna ska du i samråd med din handledare bestämma ett avgränsat ämnesområde/enstaka undervisningsmoment i svenska och gärna i engelska samt eventuellt också något annat ämnesområde som du känner dig bekväm med. Du ska göra ett första utkast till en skriftlig didaktisk planering för detta område. Se uppgift 1 i sammanfattningen nedan. Inför VFU:n ska du skriva fram ditt personliga mål (uppgift 2 i sammanfattningen nedan) och när du börjar din VFU ska du samtala om detta med din handledare, som också ger respons på ditt mål.

Din arbetstid är 40h/vecka och du ska vara på övningsskolan minst 35h/vecka. Du ska delta som rastvakt, vid möten, APT och alla andra uppdrag och aktiviteter som läraruppdraget innebär och som din handledare och dennes kollegor deltar vid. Om din handledare inte är på skolan vid något tillfälle eller har en stor del av sin arbetstid på fritids, kan du följa någon annan i kollegiet. Tänk på att du behöver planera din undervisning under din arbetstid på skolan. Ibland krävs det att man också behöver ta tid för planering under de fem återstående timmarna av arbetsveckan. Dessa fem timmar ska också ägnas åt att skriva reflektionsloggar inför handledarsamtalen.

När VFU-perioden startar ska du i samråd med din handledare och utifrån ditt första utkast göra klart planeringen för detta undervisningsmoment och sedan också planera in återstående undervisning under VFU-perioden. Det är därför viktigt att du inte har undervisning de första dagarna på din VFU och att du också stämmer av med handledaren om det krävs särskilda anpassningar i klassen. Du ska kunna genomföra enstaka undervisningsmoment under första veckan, för att utöka det till flera lektioner under andra veckan.

Du ska undervisa i ämnet svenska och eventuellt engelska, vilket innebär att du måste återknyta till kurserna i svenska och engelska. Du kan även undervisa i andra ämnen, men berätta då för handledaren att du inte har läst dessa ämneskurser ännu. Be din handledare/studentkamrat filma sekvenser av din undervisning med MOSO. Exempelvis kan uppstart och avslut filmas för att sedan använda som utgångspunkt för reflektion och handledningssamtal.

Du ska ha två handledningssamtal med din VFU-handledare och inför dessa ska du ha fyllt i dina reflektionsloggar, som ska användas som utgångspunkt för handledningssamtalen. Använd mallen för reflektionsloggar (finns på webbsidan) och skriv minst en logg per vecka, totalt minst två loggar (uppgift 3 i sammanfattningen). Efter handledningssamtalet fyller du i dina nya insikter i reflektionsloggen och använder sedan detta som underlag till kursens självvärdering.

När du själv inte undervisar ska du observera handledarens undervisning och vid några tillfällen ska du skriva observationsloggar (finns på BB) för att analysera och reflektera kring lärarledarskapet och elevers lärande (se efterseminariet nedan). Tänk att du/studentkamrat gärna kan ta bilder/filmsekvenser med MOSO och sedan gärna lyfta dessa med handledaren vid era samtal.

I slutet av VFU-perioden summerar du och din handledare måluppfyllelsen i bedömningsrapporten. Ni ska båda signera och handledaren ska sedan skanna in och mejla dokumentet till VFU-ansvarig i kursen. Du behåller originaldokumentet i din VFU-pärm.

Sammanfattning av VFU-uppgifter enligt ovan:

Uppgift 1: Didaktisk planering – underlag till dina första undervisningsmoment.

Formulera en skriftlig didaktisk planering för ett avgränsat undervisningsområde eller undervisningsmoment, som sedan ska genomföras i klassen. Tänk på att använda dina kunskaper om konstruktiv länkning för att skapa samband mellan mål, undervisning, elevuppgifter och bedömning. Du ska motivera dina didaktiska val, och tänk på att använda dig av de ämnesdidaktiska principerna, kursens litteratur och ämnesdidaktisk litteratur från svenskkursen. Planeringen ska sedan också lämnas in inför efterseminariet.

Uppgift 2: Personligt mål

Formulera ett personligt mål för denna VFU-period. Skriv in ditt personliga mål i bedömningsrapporten. Tala med handledaren om ditt mål.

Uppgift 3: Skriva reflektionsloggar inför och efter handledningssamtalen

Reflektera över din undervisning och ditt ledarskap. Utgå från kurslitteratur och teoretiska modeller/perspektiv för att resonera och reflektera. Reflektera över ditt ledarskap i klassrummet och över din undervisning och andra arbetsuppgifter eller aktiviteter som du observerar eller aktivt deltar i under din VFU. Denna uppgift utgör sedan underlag för din självvärdering, som ska skrivas efter avslutad VFU, då du utgår från dina reflektionsloggar med handledaren. Med andra ord påbörjar du självvärderingen under din VFU och färdigställer den sedan när du avslutar din praktik.

Uppgift 4: Se till att handledaren mejlar bedömningsrapporten till VFU-ansvarig när perioden är slut.

Seminarier

Förseminarium v 16. Ha din VFU-pärm till hands. Läs igenom VFU-guiden och se över bedömningskriterier och progressionsmatris.

Efterseminarium, v. 22. Att ta med och skicka in inför seminariet:

- Lägg in din didaktiska planering på anvisad plats i diskussionsforumet i BB. Under seminariet reflekterar vi kring planeringarna och kring ledarskap.
- Ta med observationsloggar till seminariet (ska inte lämnas in).

Du ska även skicka in din självvärdering på anvisad inlämningsplats på BB. Använd den kursspecifika mallen för självvärderingen som finns på vår VFU-hemsida.

Om inte samtliga VFU-dagar är genomförda vid tidpunkten för seminariet ska du meddela VFU-ansvarig lärare om situationen.

Närvaro/Frånvaro

När det gäller närvaro på VFU är det övningsskolans skolans start- och sluttid som gäller. Det är viktigt att du är närvarande alla dagar under din VFU. Om du blir sjuk måste du meddela din skola om att du inte kan komma. Skulle du vara frånvarande en eller flera dagar väntar du med att lämna in bedömningsrapporten tills samtliga dagar har tagits igen. Frånvaro tas alltid igen vid ett annat tillfälle. Vid längre frånvaro bör dagarna tas igen så sammanhängande som möjligt och i så nära anslutning som möjligt till den ordinarie VFU-perioden. Informera alltid VFU-ansvarig lärare kursen om du inte har kunnat genomföra alla dagar inom ordinarie VFU-period.

Bedömning

Betyg för VFU-delen är Underkänd eller Godkänd. Bedömningen grundar sig på din VFU-handledares bedömningsrapport, din självreflektion och din aktivitet under seminarier. Målen som är särskilt knutna till VFU är:

- analysera och problematisera lärandesituationer och didaktiska ställningstagande med utgångspunkt i såväl teoretiska perspektiv och estetiska arbetssätt, som utifrån elevers kognitiva och sociala lärandeprocesser
- med stöd av handledare, och utifrån konstruktiv länkning, planera, genomföra och utvärdera undervisning som erbjuder variation, tydlighet, struktur och aktivt lärande anpassat till elevers förutsättningar
- leda, kommunicera och organisera undervisning med ett adekvat ämnesspråk, tydlighet och struktur som präglas av aktivt relationsskapande med elever samt interagera på ett adekvat och professionellt sätt med elever och vuxna i skolverksamhet
- utvärdera och reflektera över det egna lärarledarskapet, den egna kommunikativa förmågan liksom över didaktiska ställningstaganden med utgångspunkt i olika undervisningssituationer och elevers läroprocesser i förhållande till teoretiska perspektiv
- tillämpa ett professionellt förhållningssätt, ett gott omdöme och en empatisk förmåga i mötet med elever och vuxna i skolverksamheten.

Målen ovan finns med i bedömningsrapportens och progressionsmatrisens olika områden. Ta fram progressionsmatrisen och visualisera din väg mot högerkolumnen.

Tänk på:

Tänk på att när du ska göra VFU på en **ny** övningsskola ska du enligt skollagen (2010:800) visa ett utdrag ur belastningsregistret för skolans rektor. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm! Länk till Polisen finns på VFU-hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Om du har frågor gällande VFU:n så titta i första hand i VFU-guiden som du hittar på hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Ha en trevlig och lärorik VFU!